

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

249429

การวิเคราะห์จุดประสงค์และจุดประกายข้ามเหินของประเทศไทย

วิภาสวดี ภาวษทีนิจ

วิทยาลัยพัฒนศาสตร์สุโขทัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของภารกิจศึกษาตามหลักสัจธรรมปรัชญา

เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต

ปีการศึกษา 2554

๖๐๐๘๕๔๔๕๓

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

249429

การวิเคราะห์อุปสงค์และอุปทานข้าวเหนียวของประเทศไทย

วีรวัฒน์ ภาวะพินิจ

วิทยานิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

ปีการศึกษา 2554

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

AN ANALYSIS OF DEMAND AND SUPPLY OF
GLUTINOUS RICE IN THAILAND

WEERAWAT PHAWAPINIT

A THESIS PRESENTED TO RAMKHAMHAENG UNIVERSITY
IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ECONOMICS

2011

COPYRIGHTED BY RAMKHAMHAENG UNIVERSITY

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์อุปสงค์และอุปทานข้าวเหนียวของประเทศไทย

ชื่อผู้เขียน นายวิวัฒน์ ภาวะพินิจ

สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์อดิ ไทยานันท์ ประธานกรรมการ

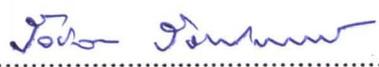
รองศาสตราจารย์สุกัญญา ตันธนวัฒน์

รองศาสตราจารย์อัมภินพวงศ์ ฉัตราคม

มหาวิทยาลัยรามคำแหงอนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

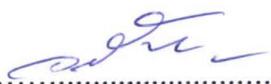

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมล พุทธิพิช)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. วลัยลดา วิวัฒน์พนชาติ)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์อดิ ไทยานันท์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์สุกัญญา ตันธนวัฒน์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์อัมภินพวงศ์ ฉัตราคม)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ไกรสร คีอประโคน)

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์อุปสงค์และอุปทานข้าวเหนียวของประเทศไทย
ชื่อผู้เขียน นายวิวัฒน์ ภาวะพินิจ
ชื่อปริญญา เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา 2554

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. รองศาสตราจารย์ ใทยานันท์ ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์สุกัญญา ตันธนวัฒน์
3. รองศาสตราจารย์อัมภินพวงศ์ ฉัตราคม

249429

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอุปสงค์และอุปทานข้าวเหนียวของประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2536-2552 ทำการวิเคราะห์โดยอาศัยแบบจำลองสมการถดถอยพหุคูณ และการประมาณค่าด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (OLS)

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออุปสงค์ข้าวเหนียวภายในประเทศไทย คือ จำนวนประชากร และผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอุปสงค์ข้าวเหนียวภายในประเทศ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 และ 95 ตามลำดับ ส่วนราคาข้าวเหนียว 10% ขายส่ง ณ ตลาดกรุงเทพฯ มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอุปสงค์ข้าวเหนียวภายในประเทศ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออุปทานข้าวเหนียวภายในประเทศไทย คือ ประสิทธิภาพการผลิตในปีที่ผ่านมา มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอุปทานข้าวเหนียวภายในประเทศไทย ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ส่วนราคาข้าวเปลือกเหนียวที่เกษตรกรได้รับในปีที่ผ่านมา และพื้นที่เพาะปลูกข้าวในปีปัจจุบัน มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอุปทานข้าวเหนียวภายในประเทศ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกับราคาปุ๋ยขายส่ง ณ ตลาดกรุงเทพฯ ในปีปัจจุบัน

249429

มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอุปทานข้าวเหนียวภายในประเทศ แต่ไม่มี
นัยสำคัญทางสถิติ

inquiry at the statistically significant levels of reliability of 99 and 95 percent, respectively.

Furthermore, the wholesale price for 10-percent glutinous rice sold on the Bangkok market was determined to be inversely correlated with the demand for glutinous rice in the country. However, this inverse correlation did not hold at a statistically significant level.

Production efficiency in the previous year was a factor influencing the supply of glutinous rice in Thailand and was accordingly found to be directly correlated with the supply of glutinous rice in the country. This finding was congruent with the hypothesis postulated for this investigation at the statistically significant level of reliability at 99 percent.

The factor of the price received by agriculturalists for unmilled glutinous rice in the previous year and the area currently allotted for rice cultivation were factors determined to be directly correlated with the supply of glutinous rice in the country. However, this direct correlation did not hold at a statistically significant level. Finally, the factor of the current retail price for fertilizer on the Bangkok market was found to be inversely correlated with the supply of glutinous rice in the country. However, this inverse correlation was also ascertained not to hold at a statistically significant level.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของรองศาสตราจารย์อดิ ไทยานันท์ ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์สุภัทัญญา ดันธนวัฒน์ และรองศาสตราจารย์ อสัมภินพงค์ ฉัตราคม กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำปรึกษา และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์จนกระทั่งวิทยานิพนธ์ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้เขียนขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณคณาจารย์ทุกท่านในคณะเศรษฐศาสตร์ และขอบคุณเจ้าหน้าที่ใน คณะเศรษฐศาสตร์ และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้การสนับสนุนในด้านข้อมูล และข้อคิด ต่าง ๆ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ขอกราบขอขอบพระคุณ บิคา มารดา และครอบครัว ด้วยความรัก ที่คอยห่วงใย เป็นกำลังใจ และให้การสนับสนุน ตลอดเวลาจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่เป็นองค์ประกอบสำคัญทำให้ การศึกษาสำเร็จลงอย่างสมบูรณ์ในทุก ๆ ด้าน และหวังว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะเป็น ประโยชน์ต่อผู้กำลังศึกษาต่อไป ความบกพร่องที่เกิดขึ้นผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียง ผู้เดียว

วีรวัฒน์ ภาวะพินิจ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(4)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(6)
กิตติกรรมประกาศ.....	(8)
สารบัญตาราง.....	(11)
สารบัญภาพประกอบ.....	(12)
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	11
ขอบเขตของการศึกษา.....	11
สมมติฐานของการศึกษา.....	11
วิธีการศึกษา.....	12
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	14
2 ทฤษฎี แนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	15
ทฤษฎีและแนวคิด.....	15
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	27
3 การผลิตและการบริโภคข้าวเหนียว.....	36
การผลิตข้าวเหนียว.....	36
แหล่งผลิตสำคัญ.....	38
การบริโภคข้าวเหนียว.....	42
การส่งออกข้าวเหนียว.....	43
การตลาดข้าวเหนียว.....	44
ราคาข้าวเหนียว.....	53

บทที่	หน้า
4	56
วิธีการศึกษาและผลการศึกษา.....	
วิธีการศึกษา	56
ผลการศึกษา	57
5	62
สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการศึกษา.....	62
ข้อเสนอแนะ	63
ภาคผนวก	
ก ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา.....	65
ข ผลที่ได้จากการศึกษา.....	69
บรรณานุกรม.....	73
ประวัติผู้เขียน	76

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 เนื้อที่เพาะปลูกข้าวนาปี และข้าวเหนียว ผลผลิตข้าวนาปี และข้าวเหนียว..	4
2 ปริมาณการใช้ข้าวเหนียวภายในประเทศ	5
3 ราคาที่เกษตรกรขายได้รายเดือน ข้าวเปลือกเหนียวนาปีเมล็ดยาว ความชื้นร้อยละ 14-15 รายเดือน	6
4 ราคาข้าวเหนียว 10% ส่งออก F.O.B. กรุงเทพมหานคร รายเดือน	8
5 ราคาขายส่ง ณ ตลาดกรุงเทพฯ ของข้าวเหนียว 10% รายเดือน	9
6 ราคาขายปลีก ณ ตลาดกรุงเทพฯ ของข้าวเหนียว 10% รายเดือน	10
7 เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ ข้าวเหนียว รายภาค และจังหวัด ปี 2552/53.....	39
8 เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ ข้าวเหนียว ปีเพาะปลูก 2542/43-2552/53	40
9 ปริมาณการส่งออกข้าวเหนียว 10% ของประเทศไทย รายประเทศ	45
10 ปริมาณ และมูลค่าการส่งออกข้าวเหนียว 10%.....	46
11 ราคาข้าวเหนียว 10% ของประเทศไทย	54
12 ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์อุปสงค์ข้าวเหนียวภายในประเทศ	66
13 ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์อุปทานการผลิตข้าวเหนียวภายในประเทศ.....	68
14 ผลการวิเคราะห์แบบจำลองอุปสงค์ข้าวเหนียวภายในประเทศ.....	70
15 ผลการวิเคราะห์แบบจำลองอุปทานการผลิตข้าวเหนียวภายในประเทศ ชุดที่ 1	71
16 ผลการวิเคราะห์แบบจำลองอุปทานการผลิตข้าวเหนียวภายในประเทศ ชุดที่ 2	72

สารบัญภาพประกอบ

ภาพ	หน้า
1 เส้นอุปทานเคลื่อนที่.....	23
2 กระบวนการสีข้าว.....	51
3 การเปลี่ยนแปลงของราคาข้าวเหนียว 10% ของประเทศไทย.....	55